JOANNIS OOSTERDYK SCHACHT

MORBUS REMEDIUM,

SIVE

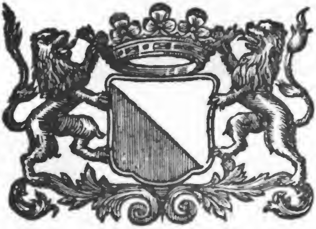
DE MORBORUM IN SANANDIS MORBIS EFFICACIA

ORATIO,

PUBLICE IN MAJORI TRAJECTINAE ACADEMIAE AUDITORIO DICTA

Ad diem XXIII. Martii MDCCXXXIII.

QUUM FASCES ACADEMICOS PONERET.

TRAJECTI ad RHENUM,
Apud ALEXANDRUM VAN MEGEN,
Academiæ Typographum cIↃCCXXXIII.

Digitized by Google

Digitized by Google

VIRIS.

NOBILISSIMIS. AMPLISSIMIS.
FLORENTISSIMAE. CIVITATIS.
TRAJECTINAE.

CONSULIBUS.

A C.

SENATORIBUS.

INCLYTAE. ACADEMIAE. CURATORIBUS.
OPTIMIS. MUNIFICENTISSIMIS. STUDIO-
RUM. CULTORIBUS. LITTERATORUM.
FAUTORIBUS. PATRONIS. ET.
MOECENATIBUS.

HANC. ORATIONEM. EO. QUO.
DECET. ANIMI. CULTU.

D. D. D.

JOANNES. OOSTERDYK. SCHACHT.

Digitized by Google

Digitized by Google

JOANNIS OOSTERDYK SCHACHT

MORBUS REMEDIUM,

SIVE

DE MORBORUM IN SANANDIS MORBIS EFFICACIA

ORATIO.

ILLUSTRES. AC. PRAEPOTENTES. POPULI. TRAJECTINI. ORDINES. PATRIAE. PATRES.

AMPLISSIMI. ATQUE. NOBILISSIMI. ALMAE. HUJUS. CIVITATIS. COSS. ET. SENATORES. ACADEMIAE. CURATORES. MUNIFICENTISSIMI.

Digitized by Google

CLARISSIMI. PROFESSORES. COLLEGAE. ATQUE. AMICI. CONJUNCTISSIMI.

DIVINAE. MENTIS. INTERPRETES. FIDELISSIMI. FACUNDISSIMI.

OMNIUM. ARTIUM. ET. SCIENTIARUM. DOCTORES. ERUDITISSIMI.

CIVES. HOSPITES. CUJUSCUNQUE. LOCI. ORDINIS. ET. DIGNITATIS. SPECTATISSIMI. HUMANISSIMI.

TU. DENIQUE. CELEBERRIMA. STUDIOSAE. JUVENTUTIS. CONCIO. PATRIAE. DECUS. PARENTUM. SPES. AMOR. NOSTER. ET. GAUDIUM.

Quotiescunque praeteritorum ſeculorum ſpatium, quoad longiſſime mens mea reſpicere poteſt, cum illis temporibus, quae nobis Dei Optimi Maximi munere conceſſum eſt vivere, compono: toties eorum, qui ante nos fuerunt, mortalium conditio-

tionem, noſtra ſorte mille modis praeſtantiorem, cum tacito invidiae ſenſu admirari ſoleo.

Quum enim ad perficiendam felicitatem noſtram, quantum quidem certiſſima rerum mundanarum viciſſitudo patitur, vita conducat frui & diuturna, laboribusque & moleſtiis, non omnino omnibus, quod ne vel ſperare ulli unquam homini dabitur, pleriſque tamen & gravioribus ſoluta, jure dubitari poteſt nullo, quin priorum hominum fortuna noſtram infinito ſuperaverit intervallo. Quanto enim anguſtioribus terminis vitae noſtrae ſtadium, quo vix aliud decurras citius, incluſum dolemus! Qua olim aetate toroſa juvenili ſanguine fervebant membra, & bello habiliſſima & Veneri, nunc ad minimum redacta onus, turpique ſenectute conſumta languent, frigentque! Quanto minus incorruptae, quanto perpetuae minus ſanitatis beneficio utimur! Aetas ſane parentum, pejor avis, nos morboſiores tulit, vitioſiorem mox daturos progeniem!

Quodſi diligentiſſime circumſpicio cauſſas, quae miram adeo temporum varietatem efficere potuerunt, animum meum in majorem longe admirationem traduci experior, tantique diſcriminis culpam, partem certe maximam, cum in noſmet

 ipſos,

ipſos, tum in pleroſque aevi noſtri Medicos, non opere quidem & re ipſa Medicos, quales demum ſunt pauciſſimi, ſed nomine tantum tenus atque artis, neſcio cujus, exercitio, conferendam eſſe non ſine ſtupore animadverto. Natale noſtrum ſolum, antiquis multo inclementius; aerem, quem ſpiramus, ſummum vitae morborumque Dominum, nunc purum minus, viroſiſque magis inquinatum exhalationibus culparem, niſi haec corrigere homini fere nefas foret: Si in priſcae mortalium gentis vitam fueris intuitus, & cum noſtra contuleris, quam aliam rerum deprehendes faciem! Nec inerti hebeſcentes otio, nec duriori labore membra fracti ſano in corpore, quod neque luxuria neque deſidia vitiaverat, ſanam gerebant mentem: Inemtis, quas ipſi adparabant, dapibus, cibiſque, quos ſponte terra dabat, nullo cogente creatis, contenti, arte *facta* voracis ſtomachi irritamenta vel ignorabant, vel faſtidiebant: Exterarum gentium condimenta, palato quidem gratas ſuaveſque, ſed ſanitati vel Cicutis nocentiores epulas, averſati, domi natis frugibus quieto animo naturae deſideria ſatiabant: Laſſatum & multo forte opere grave redditum corpus non Pontificum coenis potiore onerabant mero, aut *ignea*

Spi-

Digitized by Google

Spirituum Elyxiriorumque incendebant flamma, ſed limpidis hauſta de fontibus, vitro quae ſplendidior, aqua, mollibusque malvis, & leviſſimis cichoreis, quaeque dulcem feſſis membris ſoporem conciliare poterat, lactuca reficiebant, & levabant.

Ecquid mirabimur, Auditores, ſi exquiſito hoc vivendi genere, a quo noſtrum tantum diſtat, quantum quod maxime, ab innumeris morbis, quorum nunc denſa terris cohors incubat, primi ſibi praecaverint mortales? Ecquid mirabimur, ſi, quas avertere nobis cautiores pulcre noverant, enaſcentes quoque aegritudines felicius opprimere callidi didicerint? Tantae tamque ſalutaris peritiae gloriam antiquae noſtra, nec ſine pudore, cedit aetas, qua licet ad ſummum faſtigium evecta jactetur medendi ſcientia, neque vitam longius protrahere, neque morbos certius arcere, neque vires eorum citius enervare, vel hinc Satyricorum jocis & ludibrio petita, deprehenditur, quod tamen non bonae arti, ſed malo artifici adſcribendum eſſe una mecum judicabitis omnes: O! deploranda temporum noſtrorum calamitas, quibus ab avorum virtute degeneres plerique Medicorum filii id in primis agunt, ut ſibi vel in ipſam

Digitized by Google

naturam imperium conſtet, cujus veſtigia preſſo potius & ſuſpenſo pede caute excipere, quam audaci greſſu antevertere, non dicam laudi, quod olim fieri amabat, ſed dedecori vertitur; non ſapientis, ſed imperiti; non prudentis, ſed timidi habetur: quibus tum demum magni aliquid atque egregii ſe praeſtare arbitrantur, ubi flocci habita, quae ex obſervatis ſollicite naturae effectis ſolidiſſima comparatur, ſapientia, ad neſcio quae Cerebri commenta fictaſque Syſtematis regulas morborum cauſſas atque Phaenomena cogunt torquentque. O! rara priorum temporum felicitas, quibus omnem ſine diſcrimine recens exortum morbum ſtatim profligare ſummae temeritatis opus videbatur; quibus ſibi illum ſuoque genio in omnem eventum intenti tantisper linquebant, donec certis, quid moliatur, certi indiciis, vel tanquam infenſiſſimum hoſtem invadebant, vel gratiſſimum velut hoſpitem dulcemque amicum amice excipiebant & blande fovebant: Saepe enim tanta eſt morborum vel in amovendis, qui forte homini imminent, vel in expugnandis, qui corpus infeſtant, morbis neceſſitas, ut, niſi illos vel artificioſe allicias, vel praeſentes provide ſuſtineas, omnis ſive ſervandae ſive recuperandae ſanitatis

ſpes

Digitized by Google

ſpes omnino decollaverit: Tanta ſaepe tamque inſignis morborum eſt efficacia, ut in aliis rebus, quam morbis, adverſus morbos Remedia quaerere quidem, at non invenire liceat, morbumque ſi ſuſtuleris, non morbum, ſed ipſam ſuſtuleris vitam.

Nihil equidem, ſi quid video, A. A. H. H., vel a loci hujus vel a muneris mei ratione alieni faciam, ſi hac hora, qua Academicum Magiſtratum Sollemni Oratione ponere ſtatuta ſapientiſſime AMPLISSIMORUM ACADEMIAE PATRUM auctoritate & religioſe ſervata Lex & Conſuetudo jubent, EXIMIAS MORBORUM IN MEDENDO VIRTUTES fuſius explicare, Veſtriſque, quas mihi faciles attentaſque & voveo & auguror, auribus exponere adgrediar. Materiem hercle! ſua neque utilitate deſtitutam, neque, quod ceterum Medicis argumentis commune eſſe cenſetur, taedio moleſtam; non talem quidem, quae ab alio quam Medico Oratore digne enarretur & excutiatur; ſed neque & talem, quae anxie quaeſita, & ex intimis diſciplinae meae receſſibus educta ſolis Medicinae cultoribus, quibus ſolis non loquor, prodeſſe poſſit, reliquarum vero artium alumnis, quos & coram in-

Digitized by Google

intueor, intelligi neget. Materiem hercle! cujus dignitas Veſtrum mihi favorem certo ſpondet, quem ſi multa ambitione efflagitem, Veſtrae benevolentiae, qua me ante paucos admodum annos ex eodem hoc loco dicentem mirum in modum eſtis proſecuti, & quam nunc etiam Veſtris ex oculis ſpirantem laetus excipio, inepte diffidere videar. Liceat igitur mihi, qui in Veſtra, quam expertus ſum, animorum aequitate, quidquid eſt ſpei, collocatum habeo, omni verborum honore omiſſo, rem ipſam illico, fauſtis, quod ſpero, ominibus, auſpicari.

Non aliud majus neque certius aliud diſcrimen dari, quam quod ſanum inter noſtri corporis ſtatum & morboſum intereſt, is demum ignorare poteſt, qui Deo nimium dilectus, atque ultra humanam ſortem beatus nullos non irruentium morborum eluſit impetus, vitamque egit omni dolore curisque liberam. Nullum certe eſt, ſi cum illo, quo ab aegroto ſanus abeſt, intervallo comparaveris, nullum, quamvis ceteroquin ſit maximum, quo a ſpiſſis nigriſque coecae noctis tenebris tenue albumque ſplendidi ſolis jubar; nullum, quo ab aſperae hyemis ſaevitie tepidi veris honos; nullum denique, quo ab effoetae *ſe-*

nectu-

Digitized by Google

nectutis rugis prima vernantis juventae lanugo diſtat. Qui illibata modo ſanitate ovans, ſorte ſua, quam nec Attalicis mutet conditionibus, contentus, indefeſſo labore coeli ſolique ſpernens injuriam terram aratro verſabat ruſticus, mox dira prehenſus febre velut fulmine tactus concidit, corpuſque ſuum ſatis modo agile atque expeditum, nunc velut immenſae molis machinam lecto adfixum dolet: dumque viſcera ſibi exuri ſentit, ardere os, findi caput, &, qua ſibi placentique uxori & caris liberis victum modo quaeritabat, tremulam vacillare dextram, deſperata voce ſe unum mortales inter miſerrimum clamitans, ſibi ſuiſque Deos nimium iniquos queritur. Sordet aegro Alexandro vel exiguus orbis, qui vix unus vegeto ſufficiebat, angulus. Qui modo caſtis tenerrimae conjugis amplexibus recens maritus inhaerebat implicitus, ſeque vel ad invidiam fortunatum, Diiſque ipſis jactabat ſimillimum, mox, verſa in iram laetitia, coelo fatoque diram nimis inclementiam aegrotus exprobrat. Quid plura? Tantum ſane & morbus & ſanitas re ipſa, quantum nomine, diſcrepant, nihilque, quod cum aegroto ſanus commune habet, reperire licet, niſi hoc forte unum, quod & hic & ille vivat, imo

Digitized by Google

ne hoc quidem, ſi, quod ait ille, vivere & valere ea demum vita ſit.

Quae cum ita ſint, nihil eſt, quod miremur, cunctis animalibus, quotquot vel ſub aequore natant, vel quae liquidum volatu aera ſecant, aut terrae denique utuntur domicilio, ardentiſſimum ſervandae ſanitatis, ſi intacta gaudeant, vel reſtituendae, ſi amiſſam lugeant, amorem eſſe inſculptum. Habent ſcilicet omnia animantium genera, ſive rationis careant uſu, ſive tantae magiſtrae dictatis pareant, illam ſibi vel a primo originis ſuae momento inpreſſam legem, ut, quod ſibi vitaeque ſuae profuturum naturali quodam velut inſtinctu adflati augurantur, vehementer adpetant, neque a conatibus, quibus tantum adquirant commodum, deſiſtant prius, quam ſe ad ejus poſſeſſionem perveniſſe videant: quum e contrario, quod vitae ſuae inimicum vel ominantur, vel aliquando experta ſunt, cane pejus atque angue fugiant. Quodnam vero ſanitate majus atque excellentius bonum excogites? Summum equidem illud eſſe, quo mortales, dum in terris degunt, beari poſſunt, ne Philoſophorum quidem ſchola negaverit. Quaenam vero corporis conditio naturae noſtrae adverſa magis, quam morboſa

boſa vel fingi poteſt? Peſſimam ſane illam eſſe vel ex brutis diſcas, quae licet rationis lumine deſtituta errent, & coeco velut impetu abripiantur, automatico tamen quodam quaſi motu illam a ſe procul amovere omni ſtudio nituntur: Quid de Ibide dicam? quae, ſi qua fides, facilem alvi ſolvendae modum prima homines docuit: dum, quam roſtri ſui aduncitate aquam hauſit, illam in partem injicit, per quam reddi ciborum onera maxime ſalubre eſt, faeceſque proluens certam ſibi Medicinam facit. Quid de Hippopotamo? qui aliqua etiam medendi in parte magiſter extitit, dum adſidua obeſus ſatietate moleſtiſſimum abundantis ſanguinis rejecturus onus, acutiſſimae arundinis cuſpide cutim ſibi vulnerat, & manantis cruoris profluvium, ubi ſe levatum ſentit, artificioſo, quod ex limo confectum mireris, ſiſtit emplaſtro. Quid de mira canum induſtria? qua canini graminis uſu concitato vomitu graves atque indigeſtas alimenti avidiſſime adſumti reliquias excutere norunt. Quid de capris? quibus non incognita in ſanandis, quae tergo volucris inflixit ſagitta, vulneribus Dictamni efficacia. Quid de cervis? qui Cinarae herba venenatis pabulis reſiſtunt. Quid denique, ne plura

Digitized by Google

addam, de ſtupenda hirundinum peritia? qua viſui ſaluberrimam, morbiſque oculorum pulcre Chelidonium mederi norunt. Quid vero cenſebimus? Solisne animantibus, quae brutae naturae fraenis reguntur, dicam an trahuntur, cuſtodiendae ſanitatis cupiditatem ingenitam; hominibus vero, quos tantum ſuper illa evehit divinae particula aurae, quantum ſublime os pronum ſuper eminet vultum, negatam pronunciabimus? Non ita, A. A Habet ſane homo, habet innatum ſibi fervidiſſimum deſiderium, quo ablatam valetudinem quantocius recipiat, receptamque tenaciter ſervet; nec fruſtra habet. Qui noſtris raro deeſſe votis voluit Deus Optimus, praeter cetera Divinae Sapientiae atque bonitatis indicia, hoc quoque ſui erga humanum genus amoris monumentum extare juſſit, ut inter innumera corpora, quibus utendi mortalibus poteſtatem fecit, talia etiam creata forent & condita, quae vitam ſanam producere, adverſus injurias ſartam tectam munire, & debilem firmare poſſent, quibus Medicamentorum vel Remediorum titulum donavit Therapeutice. Haec vero non parca manu nobis beneficum obtulit numen, ſed in iis congerendis adeo liberale fuit, ut vix ullum invenias corpus, quod

Digitized by Google

quod non vel integrum vel aliqua ſui parte medendi vires obtineat. Quum malorum mille, mille mortis ſint ſpecies, quis & recuperandae ſalutis mille vias eſſe mirabitur? ſuos ut quaelibet Regio morbos fovet, ita & ſua quaelibet alit Remedia. Non alibi, quam ſeptentrionalibus in oris ſaevius ſcorbutum furere, ſed nec alibi majorem copiam Remediorum, quae ſcorbuti furorem ſopiunt, agros parturire notiſſimum eſt. Si vegetabile Regnum peragres, bone Deus! quam innumera de gremio ſuo benigna profundit Veſta! Quot arbores, frutices, ſuffrutices, quot plantarum millia, quorum Medicata poteſtas non dubiis detecta conſtat Experimentis! Quam plura vero, de quibus ſedulis naturalium rerum ſcrutatoribus nihil huc uſque certi innotuit! quorum tamen nullam in ſanando eſſe facultatem nemo prudens facile adfirmaverit. Quam multa ex animalium claſſe ſuos in uſus ars convertit Medica! Tardiſſima teſtudo aeque valet ac velociſſimus cervus: neque plus, quo glorietur, maximus habet Elephas, quam exigui Lumbrici, Cantharides, Millepedes, quam vilia & ſpreta ceterum ſanis animalcula! Quam praeſtantiſſima denique imis de terrae antris effoſſa miramur! Quis ſalium ſatis vir-

Digitized by Google

tutem depraedicet? Quis antimonium digne celebret? Quis debitis laudibus mirum extollat ferri robur, quo diteſcentem Trajani fiſcum, obſtructum intelligo lienem, reſerare valet? Quis tandem, ne ſingula dicam, praeſentiſſimum, quod vel in deſperatiſſimis malis Mercurius ferre ſolet, auxilium non obſtupeſcat! Adeo lectiſſimorum Remediorum plena omnia! Adeo vel nihil eſt, quod non aliqua ſui utilitate ſe Medicis commendet! Quid? quod & in illis corporibus, quibus inimiciſſimum vitae noſtrae adhaeret virus, propria & certa graviſſimorum morborum poſita ſit ſanatio. Quis noxios ignorat, quos papaver praebet, ſuccos: Quotusquiſque vero Medicorum vel ad miraculum uſque horum ſalubritatem attonitus non videt, laudatque? Zelotypo marito moecha uxor ex ſublimato corroſivo celerrimam cogens necem poculum, ſed & hinc divinam divinarum virtutum aquam Fernelius parat. Quot viatoribus diſtricto ferro vitam latro ſuſtulit? Quot vero mulieribus ferro cancroſam exſcindens mammam vitam reddidit peritus artifex! Ignis vel in cadavera ſaevit, ſolidamque corporis compagem in levem vertit cinerem: idem tamen, ne in cinerem fatiſcant oſſa, aut cadaveroſa putredine vaſa

Digitized by Google

vaſa deliqueſcant, ignis impedit, utque morbo ita & medendi artificio metam figit.

Quae quidem omnia quisquis accurate penſitaverit, nihil abſurdi me dixiſſe exiſtimabit, quum & morbos Remediorum vice fungi poſſe adſeruero. Quo enim colore negari queat, ipſum mederi poſſe morbum, dum in venenis, quae vix ad corpus attingunt, quin illico excitetur morbus, medendi vis maxima lateat, non video. Neque tamen ſic ſcopo ſatisfactum eſt noſtro: majus quoddam A. A. opus ſupereſſe, fruſtraque morborum Medicinam ſperari, niſi illam morbi fecerint, demonſtrandum reſtare intelligitis: quod ut manifeſtum fiat, id quidem vos mihi facile conceſſuros praevideo, ut amiſſa reſtituatur ſanitas, id inprimis eſſe neceſſarium, ut ſolidarum liquidarumve partium, ex quibus humanum corpus conſtat, vel utrarumque fabrica, aut, quae inter illas intercedit, ratio ſic mutetur, ut naturali evadat ſimilis. Aliud enim cum ſit morboſum ab eo, quod ſanum eſt, ut, quod morboſum eſt, reddatur ſanum, mutari utique neceſſe eſt: e quibus equidem id ſponte derivari opinor, hoc demum Remedium dici poſſe, quod humano corpori mutando ſufficit; quod vero ad id praeſtandum

dum ineptum deprehenditur, e Remediorum claſſe ſuo merito eximi. Quisquis autem in veram, quae has mutationes producere queat, cauſſam inquiſiverit, non alias inveniet leges, quibus humani corporis machina, quam quibus Univerſum ſubjacet, quae tanta adfinitate gaudent, ut, inter quas accuratius conveniat, fruſtra quaeras. Solus & hic & ibi omnes varietates motus efficit. Motus, univerſale illud, quo univerſarum rerum parens Natura utitur, organum. Motus, unus ille pulcherrimi ordinis, quo Mundani ſyſtematis partes ſuis quaſque locis diſpoſitas apteque collocatas miramur, auctor. Coelum contemplare, ampliſſimum illud, quod Divinam oſtentat majeſtatem, Theatrum: Intuere miras argenteae Lunae facies: Solis vagantiumque ſiderum curſus proſequere, & vel in immenſum disſita ſpatia cometarum iter: nihil, niſi motum, quo haec omnia reguntur, obſervare dabitur. Si per latam Telluris ſuperficiem excurrere libuerit, quidquid ibi mutabilis adparet, ſolo id motu mutari fateberis: Huic animalia; huic vegetabilia ortum ſuum, incrementum, interitum debent: Hic tempora tempeſtateſque dividit: nunc rapido concitati aeris turbine, & vaſto copioſiſſimi *imbris*

Digitized by Google

bris gurgite ſuſque deque movens omnia, Deucalioneo majus diluvium mortalibus minitatur; nunc fractis fugatisque nubibus, perculſos modo terrore animos gratiſſima malacia blande demulcet. Si denique in abdita terrae penetralia deſcendere, & recondita profundo in ſinu viſcera rimari non metuas, in moventis omnia ſubterranei ignis calorem illico incurres. Humani vero corporis originem ſi examines, vel & tum motu illud agi ſaliens Malpighii punctulum, aut Lewenhoekiana animalcula demonſtrabunt: Increſcens illud vide, vel adultum, aut conſumtum ſenio; ſanum vel oppreſſum morbis; ſolum ſi harum viciſſitudinum cauſſam motum dixeris, vera dixeris: ſolus ille vitam dat, datam tuetur ſolus: ſanitatem ſolus ille ſervat intemeratam: ſolus iterum deſtruit, deſtructamque inſtaurat ſolus.

Quum vero nullum de ſe generari motum uno omnes Philoſophi ore conſentiant, neque moveri, neque motu mutari corpus noſtrum poterit, niſi inſtrumentorum ope, quae certa ad illud adplicuerit aut adplicata determinaverit cauſſa. Hanc autem ſollicite perſcrutanti alia non occurret, quam ipſa humani corporis fabrica, quae e ſolidis fluidisque partibus, ſtupendo inter ſe junctis arti-

tificio, conflata, Mechanicisque, Hygraulicis, Hygroſtaticis, & Phyſicis ſubjecta legibus ſola motus excitat, excitatos dirigit, auget, mutat. Naturam hanc Medici vocare amant: Naturam quum dico, non in ſcenam profero Chimaeram quandam, & ficta ſuaviter ſomniantis cerebri phantasmata; non umbram rei; nec inanes ſine mente ſonos; non ſapiens aliquod, *intelligens*, ſuo corpoream machinam regens nutu, ſuoque provide movens conſilio, aliud a mente quidem principium, ſed & a corpore aliud: Cuicunque haec fabella placeat, A. A, mihi non placet: neque enim aliud hoc nomine intellectum volo, quam vivi corporis Mechanismum, vitaeque vires, & cunctas, quas incurrens in ſolida vaſa liquidorum impetus, renitenſque in liquida ſolidorum moles neceſſaria lege gignit, actiones, quae quum *vigent integrae, integra ſupereſt natura*; at ſi defecerint, en! confeſtim quoque natura deficit. Haec natura omnium in corpore mutationum una eſt cauſſa: Haec ſi extincta frigeat, move omnia, movebis nihil: Si dubites, age igitur, & vide, quantum vivo in corpore poſſis, dum in cadavere vales nihil. Si ſubtiliſſimis particulis, quas de Metallorum imbibit croco, ſaturatum

Digitized by Google

ratum hauſeris vinum, mox ſurſum deorſum motus ſtomachus ingenti vi ejiciet omnia: Quid vero horum continget, ſubverſa ſi jacuerit vita? Prorſus nihil. Quod de agreſtis cucumeris ſucco ſanus aegerve pauxillum adſumis O! quantas, fluidiſſimum ex alvo laticem everrens, excitabit tragoedias: at ſi defuncti inteſtina hoc liquore vel perluas, unamne guttulam expreſſum iri exiſtimas? Infunde attenuantiſſimi potus, quantum volueris; plenum ſollicite ſtragulis tege, ſub quibus ardeat accenſi ſpiritus vini flamma, ne vel tantillum ſudoris cadaver exhalabit: Subactae fermento cantharides, quantum de iis ſubigi poteſt, ſi ad quamcunque mortui corporis adponantur partem, tantum hercle agent, quantum ſi ſilici incumberent, neque durius impetuoſis ventorum procellis Marpeſia reſiſtit cautes, quam hoc vel efficaciſſimorum Medicamentorum violentiae. Quid vero ad haec omnia? ſolam agnoſcitis naturam motuum & mutationum, quas corpus patitur, magiſtram & Dominam. I! nunc, & nihil eſſe, quod Naturae nomine Medici vocant, audax clamita! I! nunc, & falſo objice, non rem dici, ſed vocem edi, qua nulla in Phyſicis maligna eſt magis, ſpiſſiuſque inſcitiae obtendat ve-

lum, & certius ignorantiae patrocinetur! Te, Natura, vitae ſanitatiſque cuſtos fidiſſima! Te, certa morborum Medicina, quam primi artis noſtrae parentes coluerunt, admirari & venerari nos quoque deſinemus nunquam! tua, tantis praeeuntibus magiſtris, tuti ſequemur veſtigia, tuis uſque pariturі juſſis, dum ſana nobis erit Ratio, aegrorumque ſalus curae commendabitur noſtrae!

Natura igitur morbum curatura in corpore motum excitare quum debeat, id unum argumenti mei demonſtrationi deeſſe *intelligitis*, ut non alium niſi morboſum illum eſſe oſtendam: ſic enim morbum morbo ſanatum; ſic morbum Remedium eſſe liquido conſtabit: Quam quidem maximi momenti veritatem probare dum annitor, vos, A. A. H. H. ut faciles reliquo ſermoni aures praebere, & aequa lance, quantum ratiociniis inſit ponderis, expendere non dedignemini, enixe oro quaeſoque.

Innumeros, quibus mortale genus adfligi ſolet, morbos ad duas referri claſſes, quarum altera illos complectitur, qui arctioribus temporis cancellis circumdati citato pede vel ad mortem vel ad ſanitatem tendunt, praeſentiſque licet diſcri-

minis

minis pleni citioris tamen exitus ſuaviſſima expectatione turbatos pacant animos, quos acutos vocant Medicorum filii; altera vero illos continet, qui non niſi lento gradu ad ſuum terminum ſive fatalem ſive ſalutarem procedentes, minus ſubiti periculi, quam toedii atque moleſtiae parere ſolent, quos Chronicos dicunt, nemo, qui vel a limine Medicinam ſalutavit, neſcire poteſt. Hos vero omnes a natura duobus modis ſanari, vel ita, ut ſola, ſuis ipſa dives opibus, nihil noſtri indiga, cum inimico in aciem congreſſa victrix recedat; vel ut Medicae artis praeſidio velut auxiliaribus adjuta copiis, laetos nunc, dum abſque his certae occubuiſſet morti, triumphos referat, itidem in confeſſo eſt. Quidquid vero fiat, hoc ſedula ſemper natura agit, ut haerentem intus morbi materiam de corpore pellat, nihil non molita, ſui quo voti fiat compos, & plus quam capitalem ſibi hoſtem in fugam vertat. Nec tamen exiguae molis credendum eſt, hanc palmam peperiſſe! dubiam O! quoties illam naturae facit mediis inhaerens oſſibus aegritudo, quae ſive virtute ſua occupaverit corpus, ſive ſe doloſe in illud inſinuaverit, non adeo facile haec ſibi ſpolia eripi, ſeque de hoc ſolio deturbari pa-

 titur,

titur, non minorem cenſens virtutem tueri parta, quam quaerere, ſatiuſque rata & turpe minus, admiſſam non fuiſſe, quam ſemel admiſſam ejici. Naturae igitur vires arteſque ſuis illa frangere, & callide eludere ſtudet: quod quum feliciter ſibi ſuccedere advertit, ſui mox regni pomoeria extendere conata vicina occupat, occupata depaſcit, totumque ſibi vendicans hominem, ſuoque domicilio naturam expellens parta ſibi tropaea tumulo imponit. Ne tamen ſibi ingloria mors veniat, ſi citam forte certamque effugere non detur, cavet natura: ſaluti ſcilicet ſuae dum invigilat, cuncta colligit arma, quibus adverſarii conatibus obſiſtat; omnes machinatur dolos, quibus aſtuta illum circumveniat; occultas denique inſidias parat, e quibus in opinum minus inſiliat. Quid ergo? Ingentem in corpore bellorum ſtrepitum, *maximoſque tumultus* concitat. Mox perturbantur omnia: Adcurrunt mutuum in auxilium viſcera: Fervet non aliter, quam ſi ebulliret, ſanguis: Ruunt velut bellico igne exploſi ſpiritus: Suo cerebrum non fungitur officio, nec quaecunque alia pars ſuo: Aeſtuant cuncta ceu furiis agitata forent: Excoctum calidiſſimus pulmo aera expirat: Torquentur velut accenſis flammis,

&

& coquuntur praecordia: Venenato quaſi felle ſuffuſa ſpicula in hoſtem ſtomachus projicit: Scintillant oculi, largoſque lacrymarum imbres, non ficta ferventis animi indicia, excutiunt, quae ſua mox rubicundas, quas juxta defluunt, genas acrimonia exurent: Salit palpitatque attonitum cor: Tremor artus occupat: Vigilias membra agunt pertinaciſſimas, ne ſepulta ſomno ex improviſo advolans hoſtis opprimat: Mens ipſa mirum quantum confuſa, omnis expers ſenſus, velut Jovis ignibus icta ſtupet, &, licet vivat, vitae tamen ſuae vivit neſcia: Adeo pacati nihil! adeo miſcentur omnia! parteſque quaelibet, ſuae dum integritatis ſatagunt minus, univerſo ut corpori maxime conſulant, facto concurrunt agmine, unita vi inimicum invaſurae, ut, quem ſeparata perdere non poterat, conjuncta devincat poteſtas. Tanto, A. A. belli adparatu! His adminiculis natura indiget, ſi qua ſpes adfulſura ſit, fore, ſuis ut e finibus novum hunc tyrannum ejicere, quaſque jam poſſidet terras, ipſi eripere liceat! Ad haec vero, quibus utitur, ſubſidia ſi animos advorteritis, nae! morbos clamabitis: Quid enim aliud eſt, quam morbus, quod in corpore, dum natura cum morbo dimicat, obſer-

Digitized by Google

ſervamus? Nonne morbus eſt incitatus & celeritate ſua ad numerum reduci negans pulſus? Flammea, & rubicundo colore ſanguinem referens urina; intenſiſſima, quae extingui neſcit, ſitis; arida & aſpera quaſi linguae obducta pellis, nonne totidem ſunt morboſa ſymptomata? Viſus, guſtus, olfactus, tactus, auditus imminuti, laeſi, aboliti; vitiata memoria; depravata imaginandi vis; ſtupeſcens, quod acerrimum modo erat, judicium, quid, quaeſo, aliud ſunt quam aut certiſſimi morborum nuncii, aut fidiſſimi teſtes? Abſque his tamen omnibus, ſi ferociſſimus ſit morbi impetus, vel pleriſque, ſi minor fuerit, nulla morbi obtineri poteſt ſanatio.

Quodſi haec, A. A. ſegnius animos veſtros irritaverint, agite,& quae per aures demiſſa hauſiſtis modo,oculis nunc ſubjicite fidelibus! Videte igitur mecum, atque accuratius expendite, quid in acutis morbis agat natura, ſibi ſi prudenter relicta, neque opportuna minus Medicaminum mole depreſſa vel obruta fuerit. Morbi igitur materiam, ab humorum nobis naturalium genio tam alienam, ut nihil alienum magis, ſive molem partium, ſive figuram, ſive locum, quem tenet, ſpectaveris, hinc crudam Medicis appellatam, *natura*

ſuo

Digitized by Google

ſuo ſubjicere imperio, atque ita mutare, ut, ſuam exuta indolem, illam, quae nobis priva eſt atque propria, induat, ut inito quaſi cum liquoribus noſtris foedere functiones non laedere amplius, multo minus deſtruere poſſit, non vulgari labore & rara conatur induſtria: Coctionis nomen tantae mutationi in arte noſtra tribui novimus: quam quidem ſi exquiſite adeo perficiat natura, ut nativas ſibi omnes deponat dotes, novaſque omnino adſumat, & ſuccis noſtris ad amuſſim ſimilis reddatur morbi materies, tuto illa cum antiquis confuſa humoribus per vaſa fluet, nihilque damni, doloris aut moleſtiae relinquet nihil, ſuamque aegritudinem, gravem modo neque periculi expertem, in perfectiſſimam ſanitatem verſam homo gaudebit. Sin naturae conatibus cedere neget mali fomes, ejuſque robur ſuarum magnitudine virium multum ſuperet, O! quam alia erit rerum conditio; neque enim ſcenam hanc ſperata ſalus, ſed ſubitum & triſte claudet fatum. Si denique cedere quidem naturae, ſed nec tamen ſuccumbere morboſum cogatur virus, concocta quidem erit materia, at non ita concocta, quin de priſtina ſua malignitate aliquid retinens, uſque & uſque novas res molitura novaſque conti-

Digitized by Google

nuo datura ſit turbas, donec irritata natura illam ceu indignum hac ſede colonum arvis ſuis migrare juſſerit: quod quum continget, ſanabitur quidem morbus, ſed non niſi profuſiſſima morbificae tabis, ſanis immiſtae liquidis, excretione ſanabitur: nunc enim liberalior ſanguinis rivus e narinis, haemorrhoidalibus, vel & uterinis vaſis manans ſecum venenum vehet: nunc oborto per totum corporis ambitum ſudore exhalabit: nunc cum auctiori lotii copia praeceps ad matulae fundum cadet: mox ſibi per alvum fuga conſulet: nunc bili miſtum excandeſcens evomet ſtomachus: alias ad glandulas pone aures vel in inguine aut ſub axillis ſitas, ceteraſque corporis cloacas deponendum. Criticarum nomine has evacuationes Medicorum inſignit ſchola, neglectas hodie nimis, ſolis antiquioribus digne ſatis conſideratas. Quam vero in his naturae operam atque ſedulitatem admiramur! Suſceptum vix corpore eſt virus, quin acuta illico, intermittens nunquam, nec levibus ſociata malis prehendat febris; mox illa vires eundo adquirit, ſic demum coquendae morbi materiae idonea: At quam increſcit illa, ut in fugam conjiciatur morbus! Quantos illa ciet motus, quantos tumultus, ſecuturae

Digitized by Google

cuturae mox criticae evacuationis & cauſſas, & certa auguria! En! furibundum aegrum, vigilantem uſque, delirantem, vociferantem, & jamjam lecto, niſi vi contineas, exſiliturum. Alium vide ſomno & ſtupore nunc preſſum, nunc excitatum, mox in profundum rurſus prolapſum Coma. Quantus, Di veſtram fidem! rigor, tremor, quanta convulſio! Hic corpus ſuum circumagi, ſeque in tenebris rotari jurabit, dum media quieſcens in luce extenſis jacet membris: Ille plus quam Cimmeria involutus caligine neſcio quas flammas, ſoles, ſtellas, ſcintillas, animalia, feras nunc rubro nunc variegato colore tinctas ſuis ſe oculis intueri obteſtabitur. Neque lectiſſimam uxorem carus agnoſcit maritus, neque maritum uxor. Non jam ab effrenata diligentiſſimi olim Patris rabie tutus filius; neque hic canos vetulae matris capillos lacerare metuit. Vah! Quam letalis anxietas! Quam incondita & laborioſa reſpiratio! Quantus dentium ſtridor! Quantus! - - - - Sed jam animus veſter, A. A. infandi doloris meminiſſe horret, luctuque refugiens belli exitum audire metuit, quem, ſi quid video, triſtem & fatalem auguramini. Non ita, A. A. Tantos

Digitized by Google

demum poſt labores victrix ſuperat Natura: His demum armis hoſtem conficit, qui vix fugatus de corpore, quin moti componantur fluctus, & optata diu redux pax uberrimis conſtantiſſimae ſanitatis fructibus defeſſum hominem mulceat, ditet, beet.

Nec alia via in ſanandis Chronicis naturam inſiſtere exiſtimandum eſt: Non enim niſi critica perturbatione haec mala tolli, attentus facile convincetur animus. Non equidem inficias eo, paucioribus multo neque adeo gravibus ſymptomatis hoc aegritudinum genus ſtipatum incedere, lubenſque fateor, naturae in his conamina ſenſibus noſtris manifeſta minus, quam in acutis adparere: id tamen mirum videri debet nemini: dum enim citi minus diſcriminis Chronicis ineſſe conſuevit, non niſi leviorum adverſum illos morborum ope natura indiget. *Si enim vel ipſa ars, at quanto natura imbecillior! vehementes minus morbos minus vehementer adgreditur, violentos violentius, ecquid aliud naturam artis magiſtram facere eſt credibile?* Nec tamen otioſa illa ſedet torpetque, ſed ſalutis prudenter ſtudioſa ſuae excitato dextre morbo morbum vincit. Qualem enim, quaeſo, Cephalalgiae Medicinam natura adhibere

hibere ſolet? Pure illa, aut ſanguine, vel aqua ex auribus, ore, naribuſque effluente ſolvi, noſtro haud aliter ac Hippocratis aevo, amat: Adeo conſtare ſibi, ſuique propoſiti tenax eſſe Natura conſuevit! Nonne diuturnum alvi fluxum, qui ſponte nec coactus ſupervenit, vomitus ſiſtit? Quis demum Medicorum ignorat, quanta cum reſtituendae jamjam ſalutis ſpe ad Melancholìam & Maniam varices aut haemorrhoides accedant? Quoties dyſenteriam, peſſimum ceteroquin & ſatis periculoſum morbum, ad ſanandos ſpleneticos Natura conciliat? Pauca dicenti A. A. ignoſcetis, dum citius, quam ſingula excuterem, dies deficeret: Hoc tamen ut adjiciam, patiamini, non minorem ſcilicet morborum eſſe vim in medendis morbis, quos externos vocamus & Chirurgorum curae hodie committimus, quam in illis, quibus interiora corporis ſunt obnoxia: Unum, quod omnium inſtar ſit, ſpectate vulnus. Hujus quidem non aliud Remedium, quam pus, vel peritiſſimus novit artifex: Molire ex artis ſapientiſſimae inſtituto omnia: Nihil omitte: Adplica vel maxime commendata ſua, qua pollere dicuntur, carnis generandae facultate, unum ſi pus defecerit, oleum perdes omne, omnemque operam. Hoc

vero praeſtantiſſimum naturae balſamum, niſi praegreſſae calore febris excoctum, ſtillabit nunquam: Attende ad illa, quae inflicto ſuccedunt vulneri, Phaenomena, & vera me dixiſſe fateberis: Augetur poſt aliquot horas dolor; ardet corpus; aeſtuat vulnus; rubent atque inflammantur labia; frequens ſubſultat tacta pollice vena; grave tenditur caput; dira denique urget ſitis. En! ſingula febris ſymptomata, cujus ope vix pus confecit Natura, quin diſpareant illico, exacto opere ſi durarent ultra, boni nihil, detrimenti plurimum allatura aegro. Gangraenoſam corporis partem, ſive abſumto vitalis flammae pabulo, ſive edaci ferventis naturae igne, ſive denique imprudentis Medici incuria malum fuerit contractum, a viva ſeparandam; ſphacelatam vero, ne ſincera trahatur, enſe eſſe reſcindendam, ab antiquiſſimis uſque temporibus inter Chirurgos convenit: Hoc vero artis, illud Naturae opus eſt, nec tamen illud, niſi morbi adjuta auxilio, Natura conſequitur: Ruens cum impetu ſanguis ad extrema vaſcula, nullius adhuc putredinis inquinata ſordibus, disjungit, vivis quae connexa haerent, mortua: O! quantae hinc neceſſitatis vivo in margine Phlegmone oritur, quae ſi abfuerit, ne-

Digitized by Google

neque pus formabitur, neque ſperabitur ſanatio: at ſi rubicundus illum limitet circulus, quam ſalutaris adſpirat aura, tutum blandae tranquillitatis atque Alcedoniorum praeſagium.

Quis igitur veſtrum A. A. H. H, poſtquam, ad ea, quae veri nominis demonſtratione probata cenſemus, faciles advortit aures, dociles que adplicuit animos, dubitet amplius, quin natura inſtrumenti vice morbo utatur, quo enatos in corpore morbos, ſive imis occulti in viſceribus lateant, ſive externas infecerint partes, noſtriſque pateant oculis, profliget, ſuum ſi commiſſa ſibi abſolvat opus, ſuumque nullis turbata remoris decurrat tramitem. Non equidem neſcio, raro ita ſibi ſufficere Naturam, ut propria e penu cuncta depromere poſſit arma, quibus vel imminens periculum avertere, vel praeſens depellere valeat: ſed & tamen illam hoc in rerum articulo nunquam deficere optime ſcio. Neque enim aliud agit, quam quod Reges Principeſque agere ſolent, qui, quoties adverſus fortiores inimicos bella geſturi non ſatis praeſidii in illis militibus, quos ſua ſuppeditant regna, ſitum eſſe intelligunt, prudenti conſilio aliunde conſcriptas mutuantur copias, ut conjunctis ſociorum facultatibus non dubiam,

Digitized by Google

biam, cujus potiundi omnis evanuiſſet ſpes, ſuis ſi audaces ſtetiſſent, victoriam reportent. Habet ſcilicet Natura amico ſibi foedere junctam Artem Medicam: Hinc ſibi illa ſuppetias, ſuis ſi unice viribus fidere minus conſultum ducat, petit, petitaſque refert: Si ad depugnandum manuum requiratur opera, quantum in Chirurgia auxilii! Si victu ſuccurri neceſſe ſit, en! multos, nec levis illos armaturae, milites Diaetetica alit. Si Remedia praeſto eſſe debeant, cum ſorore Chemia auxiliatrices latura manus Galenica accurrit Pharmaceutice. Habent, fateor, quae inde ſibi Natura comparat, corpora de ſe, quo valeant, nihil, ſed Naturae juncta viribus habent multum. Maſſam illa formant rudem inerſque pondus, ſed Naturae agitata ſpiritu vivunt, vigentque, vitamque partibus amiſſam reddunt, languentem ſuſcitant, ſanitatem ſervant integram, labantem erigunt. At alio ſi id fieri credas modo, quam quum ſolius naturae arbitrio & dexteritati negotium committitur, falleris hercle: Morbum morbo Natura, ars morbo morbum fugat, nec a natura aliud ars agit. Si quae in acutis, chroniciſque, internis vel externis morbis ars praeſtat, cum iis, quae in *il-*

lis

Digitized by Google

lis Natura meditatur, comparaveris, dubii, auguror, ſupererit nihil. Quid igitur adverſus acutos intentat Medicus? id, ſi ſapit, unum: Naturae ille conatus adjuvans excitatum motum Remediis ſuis ita temperat, ut neque torpeat nimis, neque effrenatius in hoſtem irrumpat, ſed ad illum velocitatis gradum reductus conſiſtat, qui unus tollendo morbo aptus judicatur. Nunc enim velocius currentem Naturam injecto ſiſtet freno, ne delaſſata nimis & propriis quaſi confecta armis exanimis concidat; nunc incedenti tardius laxabit habenas, ſtimuloque addito animos ſufficiet, donec ſatis quidem virium ad ſuperandum, ſed nec tamen tantum habeat, ſibi quo noceat. Quem enim, quaeſo, in finem ſecta de vena ebullienti exitum concedis ſanguini, aliam mox, niſi turbas prior ſedaverit, educturus copiam? Quare pharmacum paras, non quod acribus ſpiculis inteſtina irritare, aut igne exurere, ſed quod leni quidem at largiori inducta diarrhoea impetum pacare pulcre novit? Quam ob cauſſam in interiora corporis calidam infundis? Cur exhalante emollientiſſimi liquidi vapore aera impraegnas, ſeduloque proſpicis, ne ſiccus ille aut aeſtuans, ſed humidus tepiduſque ad externam

Digitized by Google

corporis ſuperficiem attingat, atque ad tenerrima pulmonum vaſcula, rigidaſque inteſtinorum fibras inſpiratus & deglutitus adplicetur? Cur manus pedeſque calenti immergis balneo? Cur tepida caput, aures, nares, os, & quidquid porro eſt receptaculorum aeque ac emunctoriorum corporis foves? Cur denique tepidos, diluentes, laxantes, inſipidos, inertes potus praebes? Quorſum, quaeſo, haec molimina? Non alio hercle, niſi ut Icariis pennis altius volantem naturam moreris, ferventeſque nimium motus, certam ceteroquin conciliaturos perniciem, prudenter compeſcas. His demum machinis increſcens Naturae robur, ſed ſui potius quam morbi in exitium increſcens, frangit artifex, morbi ſimul cauſſas imminuens, dum acria obvolvit, diluit ſalina, concreta ſolvit, ſoluta expellit, ſtricta laxat; attritum minuit, calorem temperat. His demum artibus ſollers impedit Medicus, ne ſua quidem pro ſalute dimicans Natura, ſed violenter nimis dimicans, opes ſuas diſſipet atque profundat, quibus deſtituta novum, ſi quem forte aſtutus parabit morbus, impetum ſuſtinere impos victa cadat, morboque tropaea ſplendida certe atque opima relinquat. Ne tamen in contraria omnia abeas,

as, ſollicite cavebis: Si nimius in acutis motus nunquam non periculoſus, ſaepe numero letalis habeatur, haud rarius naturae robori obſtitiſſe nimis diſcriminis aeque plenum deprehenderis. Quoties hinc imperfectas, quas vocant, Criſes Medici ſpectant dolentque! Quoties in priſtinos morbos, quos evaſiſſe juraſſes modo, non ſatis extincto mali fomite aegri recidunt, curatu ſemper difficiles, ſaepe inſanabiles. Nimio in inflammatoriis motui peſſima facile ſuccedit Gangraena, Gangraenaque pejor Sphacelus; ſed & peſſimus torpentem motum, infarcta nimis morbi materie, Scirrhus excipit, quem pejor mox, auctus ſi forte rurſus fuerit impetus, ſubſequetur Cancer. Ita hic, ſi ullibi, medio ire tutiſſimum eſt! Nihil ergo metue vel in ipſis acutioribus, ubi vis vitae languet, veternum hunc ſoporoſae naturae flagellis excutere: Hic igitur Cardiacis locus: Hic veſicantia; Hic ſpirituoſa, alias venena, omnem ſanationis abſolvunt paginam. Quantae igitur neceſſitatis eſſe creditis, A. A. H. H. intento ad morbi genium eſſe animo, ut rite, quae noceant proſintque, diſtinguere ſcias? Sed hoc opus, hic labor! Nec cuivis hanc Corinthum adire contingit: Odit ceu profanum vulgus impe-

ritos Natura Medicaſtros, arcet incurioſos, nec niſi a prudenti & ſagaci artifice ſe illa ſuosque conatus regi patitur.

Si vero inveſtigare volupe fuerit, qualem in Chronicorum morborum medela ars ſcopum ferire ſtudeat, non alium, in quem collineat, offendes, quam quem ſibi in acutorum cura figit. Si cuncta, quae ad evertenda haec mala ex artis dictamine inſtitui neceſſe eſt, exponere vellem, multo facilius initium quam finem invenirem! Quam excurreret Oratio, ſi de Hydrope, Arthritide, Caduco Morbo dicerem! Si vel ipſa veteris flammae veſtigia non niſi accenſo per frigidiſſimum metallum igne deleri poſſe demonſtrarem! Si non alio quam morboſo molimine recludi poſſe obſtructos, e quibus menſtruus ſcaturit cruor, fontes probarem: Vix enim haec clauſtra niſi ferrata clave reſeres! Quot quantaque dicenda reſtarent, ſi non niſi motu, ferro, igne pelli poſſe profundum, quo, quem pituitoſa corripuit Apoplexia, immerſus jacet aeger, ſoporem evincere conarer! At hoc benigno aequae fortunae munere vix defunctus eſt morbo, quin iiſdem oppugnari debeat armis, quae frequens illi eſſe comes, & fida conſuevit pediſequa, nervorum reſolutio: Quiſquis enim hanc Paralyſin alia profligare ſperat via,

quam

Digitized by Google

quam provocata febre, laterem lavat: Febris morbum ſolvere; febris lentorem attenuare; febris concretum diſcernere; febris tenax ſeparare; febris ſeparatum expellere; febris ſanguinis ſpirituumque motum incitare; febris laxa roborare, & ſola quidem febris poteſt: Hanc ſi dextro evocaveris artificio, ſupereſſe forte aegrum laetaberis, quem, ſi ab hoc auxilii genere imparata fuerit, ne ipſa quidem ſervaverit ſalus: Si quid ergo audes, Medice, & quidni auderes, cum non alio pretio ſanitas veneat, move, ſeca, ure: Diviſis dentium repagulis in gulam infunde, quod viſceribus contenta ſurſum deorſum agitat, pharmacum, vel averſa illud injice via: immitte fervidas aromatum, ſive confectos ex iis ſpiritus, ſive fortiora elegeris olea, ſcintillas, ut ignem interiora concipiant alantque, diffleantur humida, ſpiſſa dividantur: nec acutis metue ſtimulis externa movere & pellere, dum acerrimis aculeis interna pungis atque laceſſis. Viroſos non nullorum animalium ſuccos dum in corpus ingeris, erunt & alia, quae pulcro audax ſucceſſu non levi cum emolumento ad cutim adponas. Vrens Cantharidum venenum quanti hic remedii loco erit! Quid de ſudore dicam, qui tecto ſtragulis corpore, quod flagrantis ſpiritus vapo-

Digitized by Google

rem excipit, non parca elicitur copia? Quid enim aliud eſt, quod febrilem paroxyſmum aut imitatur magis aut in hac morbi ſpecie conducit certius? Ecquid aliud noviſtis, A. A. cujus furorem extimeſcitis magis, experti quandoque ejus ſaevitiem quam acute ſcindentem novaculam? Ecquid aliud noviſtis, quod denſiorem peſſimorum ſymptomatum catervam trahit, quam, non dicam doloſo ſuppoſitus cineri, ſed vivus, ſi nudatam contingat cutim, ignis? Nec tamen potentiores ad opem herbas vel Epidaurius attulerit. Sua ſcarificatis cucurbitulis laus conſtat, & merito conſtat; ſetaceis fonticuliſque ſua; ſuus quoque, nec minor, igniitis Cauteriis tribui debet honos, quae eſcharoſas, admoti veſtigia ignis, cruſtas in cute relinquant, ſanioſum mox, ubi deciderint, ſtillatura ichorem.

Illam denique Medicinae partem, quae manu medetur, ſi contemplatus fueris, ſimilia prorſus invenies omnia: quoque minus dubites, ingredere, ſi vacat, inſtructiſſimam dexterrimi artificis officinam. En! mille illa mortis, mille morborum ornata ſuperbit inſtrumentis, ſed, ut intaminata ſervetur ſalus aut labefactata firmetur, paratis. Quid enim aliud hic aparet praeter ſicas, acinaces, gladios, pugiones,

Digitized by Google

pugiones, cultros, novaculas, ſerras, cochleas, terebras, forſices, forcipes, vectes, cuneos, arietes, & quae plura alias mutuum in exitium machinari ſolet peſſima facinoroſorum hominum nequitia? Quid, obſecro, aliud audis, quam gemitus, lamenta, & lacrymis intermiſta ſuſpiria, planctus, clamores, medioſque ſingultu praepeditos ſonos? Fuſo cruore ſtrata madent, qui neſcio illatae caedis ſuſpicionem injicit, timido incutit metum. Adeo has aedes non vitae integrum purumque ſceleris hominem inhabitare, ſed Hyrcanarum de uberibus Tygridum nutritum ſicarium, aut Phalaride crudeliorem carnificem ignarus juret! Sed ex hoc ferro A. A. ſalus! Ex his machinis praeſens advolat praeſentes laturum ſuppetias numen! Non jam, cancroſam olim extirpata mammam ſaevo atrociſſimi doloris ſenſu foedoque teterrimae ſaniei ſtillicidio moleſtiſſimam, viva ſuperfuiſſet & vegeta mulier, ſi diſtricti ferri expaviſſet minas. Jacuiſſet & ante patris ora obſeſſae ſub moenibus urbis flebilis oppetiiſſet ſuae nunc pro ſalute patriae ſtrenue dimicans heros, niſi novum cranio infligi vulnus, ut effuſo in cerebrum cruori exitus pateat, maluiſſet. Vixiſſet dudum infelix venator triſti fato non ferarum ſed ſui in perniciem infidum explodens

dens

Digitized by Google

dens globum, niſi contuſum & ſphacelatum crus Chirurgico enſe reſcindi paſſus ſatius duxiſſet inter homines truncatum membro degere, quam Elyſiis in vallibus inter hominum umbras bipedem, imo ne bipedem quidem ſortem ſuam deflere.

Quae cum ita ſint, A. A. H. H. nemo veſtrum non intelligit, quo jure, quave *injuria* morbos in principum Remediorum claſſe collocandos cenſuerim: neque dubito, quin confectam argumenti mei demonſtrationem agnoſcatis omnes, niſi id forte unum ſupereſſe exiſtimetis, ut ex infinitorum morborum hiſtoria *illos* vobis accuratius tradam, quorum ope, ſive ἀυτάρκης illos advocaverit natura, ſive artificis induxerit ſagacitas, alios aliquando everſos Experientiae comprobavit teſtimonium. Quantis igitur encomiis celebranda fores, Medicata pollens facultate, ſalutifera febris! Quam vivis coloribus depingenda eſſet quorundam Medicorum inſcitia, aliorum error, nonnullorum denique turpiſſima, aegriſque peſtifera ſuis malitia, qui, amico ſive favens vultu morbique fluctus componere parata venias, ſive noverca vitaeque ſtruens inſidias, curantes parum, te nunquam non internecino proſecuti odio *ocius*

quanto

Digitized by Google

quanto armis vel ex remotiſſima alioque ſole calenti regione petitis debellare ſtudent, neſcii, quanta tecum commoda feras, aut hunc unice, at illum quidem peſſimum, in ſcopum intendentes, ut ſubita, quod videtur, morbi ſanatione nomen ſibi famamque comparent, dum ſuae interim putidiſſima avaritie crumenae conſulunt, quum ſuppreſſa potius quam ſubverſa in nervum denuo erumpet febris, & ſucceſſura illi ſymptomata Medici opem maxime plerumque diuturnam iterum poſtulabunt. Quam merito dotes tuas ornarem praeconio, ſumma ſaepe Medicina, Convulſio! Neque tu morborum aeque ac Remediorum Regina, illaudata abires, Diva Podagra! Spatioſiſſimum equidem mihi aperiri video campum, in quo exultare poſſet Oratio, quem tamen, quum ne hoc quidem decurrere poſſem die, ingredi nolo, ne Veſtra, quam jam plus nimis fatigatam vereor, in me claudatur benevolentia, praeſertim quum adeo exiguae fuerint in Oratore ingenii & facundiae vires, ut eam ſibi porro facilem ſperare hominis inepti foret, atque arrogantis.

Liceat tamen ante, ſermoni quam finem imponam meo, unum, ne offendat, eximere ſcrupulum Haeccine igitur, dicetis, Natura fida illa eſt vi-

Digitized by Google

tae ſanitatisque cuſtos, quo illam modo ornabas elogio? Hanccine tutelaris genii vice fungi credemus, quae mala malis cumulans fatigatum morbo corpus novo ſuperaddito opprimit? Quid, quaeſo, eſt in propria viſcera ſaevire, ſi hoc non eſt? Dubitabimusne, quin omnem decoxerit pudorem, omnemque humanitatem ille exuerit artifex, qui peſſima haec Naturae tentamina non tantum non evertit, quin potius omni ope promovet atque opera? Imo vero, A. A. vel hoc ipſo nomine laudanda venit Natura, & Naturae famulus *Medicus*; *niſi forte vitio vertendam putes* ſapientis nautae induſtriam, qui, quoties conſpirantium ventorum procellae certum onuſtae mercibus navi minitantur interitum, ex creditis ſibi oneribus aliquot in mare projicit, ut liberior a fluctibus ſuſtentata ratis periculum eluctetur, attingat *portum, ſerventurque cetera*: aut niſi temerario auſu diligens Magiſtratuum de civium ſuorum ſalute ſtudium curamque culpes, qui, ne tota incendio deleatur urbs, tuas, ubi proximus ardet Ucalegon, aedes diruendas ſtatuunt, quo flammae injiciatur frenum, novumque ſubtrahatur pabulum. Ita ſane, ut graviora, quae imminent, tutus effugias, leviora ſubire pericula hominis aliquando *eſt* ſapientis & providi.

Sed

Digitized by Google

Sed ad id, cui feſtus hic dies maxime dictus eſt, ſollemni ritu exequendum me accingo, VOSque, AMPLISSIMI URBIS ATQUE ACADEMIAE PATRES, compello. Tanta tamque eximia eſt VESTRORUM erga me benefactorum magnitudo, ut iis, non dicam extollendis, ſed ne enarrandis quidem ſufficiam. Traductum ex Illuſtriſſimo Friſiorum Lyceo in ampliſſimum hoc ſapientiae & omnigenae eruditionis theatrum tam inſigni favore tamque ſingulari complexi eſtis benevolentia, ut majorem animo meo ne vel fingere quidem potuiſſem. Poſtquam enim nihil eorum, quae, ut ſtudioſae juventuti prodeſſem, a VOBIS petenda officii mei monebat ratio, mihi denegaſtis, mox ſupremum Academici honoris gradum in me juvenem valde, neque multa rerum exercitatione inſtructum & quaſi novitium Profeſſorem contuliſtis, pro quibus quidem, & non vulgaribus beneficiis, ut alia nec minora taceam, quae, niſi VESTRA, PROCERES, vetaret modeſtia, laetus lubensque referrem, ſed nunc tacita & grata ſaepius mente recolo, grates VOBIS ago habeoque maximas, aeternas. Utque publicum meae erga VOS venerationis extet monumentum, ſic de

me exiſtimetis velim, omni me virium facultate anniſurum, ut diligentis Profeſſoris officio praeſtando VESTRAM mihi magis magisque conciliem gratiam, neque commiſſurum, ut aliquid eorum, quae bonum civem & Medicum inprimis civem perficiunt, in me deſideretur. VESTRAM enim dignitatem Majeſtatemque dum relligioſe colam, civium VESTRORUM commodis, non immunda ſorditie meis, inſerviam: Sanctum mihi usque erit illud, quo olim fidem obſtrinxi meam, jusjurandum, me, in quaſcunque domos intravero, ad aegrotantium duntaxat ſalutem ingreſſurum, atque ab omni injuria inferenda procul futurum. Ita VOBIS, VIRI PRINCIPES, quae ſumma laus, placebo; ita ſorte mea contentus, VESTROQUE patrocinio, quod mihi perpetuum auguror, oro, obteſtor, ſecurus mihi Deoque meo laetus vivam.

Tibi denique, Vir ſolidae doctrinae laude, & caſto non fucatae ſanctitatis zelo Clariſſime, HIERONYME ALPHENE, juſſu Nobiliſſimorum Curatorum faſces Academicos trado, & lubentiſſime trado. Cui enim illos potius traderem, quam tibi, vix ſcio. Tibi inquam; cujus ſubactum multa aetate, longoque re-

rum

rum uſu firmatum judicium; cujus plus quam Neſtorea ſapientia; cujus candidum pectus; cujus denique eruditionis fama ultra anni ſolisque vias inclareſcens perſuaſos reddidere Proceres, non alibi haec ſceptra tutius quam apud te collocari, neque alterius curae certius committi poſſe. Gratulor tibi ſummum, & ex animi ſententia gratulor, Magiſtratum, quem ut feliciter capeſſas, vegetusque & viridis ſenex ita geras voveo, ut te duce & auſpice litterae floreant & amiſſus pietati decor vigorque redeat.

Ita velit; ita faxit ſummum, quod pro Salute & Patriae & Academiae ſupplex veneror, Numen.

DIXI.

E L E G I A
A D
V I R U M E X I M I U M,
Amicum in paucis Optimum, Integerrimum;
JOANNEM OOSTERDYK
S C H A C H T,
Quum Faſces Academicos in magno, quod Trajecti ad Rhenum eſt, Auditorio lactea eloquentia deponeret.

SIc, ubi delicias veri guſtavit amici,
  Et ſolidam ſenſit, vel ſine teſte, fidem;
Gaudet, & innuptae ſacris operata Minervae
  Laeta canit, Clario mens agitata Deo.
Nec quia ſepoſitos induta Decoris amictus
  Prodeat ornatis culta Thalia comis,
Aut facili prognata Deo Facundia ſperet
  Carmine ter ſanctum demeruiſſe Caput.
Sed quia ſincerus Batavi Candoris alumnus
  Auguſto ſocii creſcat honore ſui;
Quem ſibi non ſeries curarum adverſa, nec ulla
  Sive Hominum mutet ſeu gravis ira Deum.
Numen Amicitiae, qua ſanctior altera coelo,
  Nec colitur toto dulcior orbe, Dea,
Datque dabitque, (ſacro ſic pectora perculit oeſtro,)
  Ingenio vires, Candide Jane, meo.

Pura-

Digitized by Google

Puraque ſimplicitas aperit penetralia cordis;
  Quis Pudor & ſedem gaudet habere Fides.
Vite coronatus, ſine fraude, ſine arte, Lyaeus
  Proluit innocuo tempora noſtra mero.
Hinc Dolus, & Fraudes, & Poenae terga ſequentes,
  Et rea delicti pallidus ora Timor;
Hinc mihi Cura vigil Bromio diluta nitenti
  Exulat, auctori clam nocitura ſuo.
Hinc Jocus, & Riſus, diffuſaque fronte ſerena
  Laetitia, exiguos devenerata lares,
Hoſpitium ſubiere meum, facilique Camena
  Ad feſtas properant munera ferre dapes.
Ipſa, peranguſto didicit quae vivere voto,
  Conſcia promiſſae noſtra Thalia lyrae,
Sobria ſacra parat, contentaque paupere menſa
  Fercula fictilibus ponit inempta meris;
Nec timet antiquae fidei deferre ſodali
  Limatum nullo pumice mentis opus.
Iugis Amicitiae ſub numine tuta, ſevero
  Stet mea judicio Muſa, cadatve, tuo.
Tu, mihi quem fraternus amor conjunxit, & aetas;
  Et non diſſimili plenus honore labor,
Tu me, Schachtiades, (vitae qui fata peractae;
  Seu nigra ſeu fuerint candida, mente tenes,)
Delicium puero, juveni pariterque viroque,
  Delicium ſenio dulce future meo,
Primus ſollicitas docuiſti ſpernere curas,
  Utque mihi, Muſis vivere poſſe meis.
O ubi tranquillae puriſſima gaudia mentis;
  Et bene compoſiti pectoris alta quies!
O ubi doctus amor ſibi non blanditur, at inſtat
  Fortius, & vitiis imperat ipſe ſuis?
Qui procul a fuco, procul a cenſore maligno;
Obſe

Obſequii certum novit habere modum.
Quem non inſani capiunt ludibria vulgi,
Non dubii caſus, non dolitura Venus;
Non auri pretioſa fames, non plena pericli,
Quae bibit e gemma divite fata, ſitis.
Te, memini, noſtram primum invitaſſe Camenam,
Et ſociae numeros elicuiſſe Deae.
Te, memini, nitidis ultro miſiſſe tabellis,
Schachtiades, Latia carmina digna manu.
Te, memini, facilem Phoebo ducente Thaliam,
Principibus tritam vatibus iſſe viam:
Quam Tibi Virgilius, merita quo laude ſuperbit
Mantua, divinum digna tuliſſe virum,
Quam praeiit, puras magni qui Caeſaris aures
Mulſit, Apollinea detinuitque lyra;
Quique foco gaudet ſemper lucente Tibullus,
Quique Tomitana conditur exul humo.
Ut taceam claros noſtrae telluris alumnos,
Heinſiadum lepidos Broekhuſiique modos;
Et Grotium, & Douſas, notumque per oſcula Vatem,
Udaque de gelidis baſia nata roſis;
Quique peregrinis pretium poſuiſſe Camenis
Fertur, & e Latiis ſacra tuliſſe jugis.
Et quae praeterea, Batavis notiſſima terris,
Nomina carminibus vivere digna ſuis.
Inde mihi tenerae ſenſim fiducia Muſae
Venit, & argutae gratia nata lyrae.
Inde mihi miſeros moniturum ſemper amantes,
Delia, digna cani fabula, crevit opus.
Quod tua, Schachtiades, graviori digne cothurno,
Ni renuas, prima nomina fronte geret.
Illic invenies generoſi pectoris ignes,
Invenies animi candida ſigna boni;

Inve-

Digitized by Google

Invenies, pura conceptis mente favillis,
  Quae fuerit flammae cauſa modusque meae:
Et quae praeterea, Muſae reticenda modeſtae,
  (Siqua fides,) alta mente repoſta manent.
Illic Veſtra leges, nexis adamante catenis,
  Aurea nominibus nomina juncta meis.
Atque inter violas & lilia cana roſaſque
  Candida purpurei tempora veris ages.
Illic arte prior, cultae prior ore Camenae,
  Elicies noſtras ad tua ſacra Deas.
Agnoſceſque meam properantis carmina dextram,
  Quae legat in vivo cortice ſcripta Dryas.
Quae legat in ſponſi facie non frigida virgo,
  Si quis & a noſtro ſurget amore nepos.
Cetera felices faciant, quibus alma Dione
  Conceſſit fato candidiore frui.
Nos hederae laurique decent, nos carmine & herba
  Fallimus innocuos, & ſine lite, dies.
Dum mea nunc vitrei glomerata volumina Rheni,
  Nunc iterum privas fiſtula cantat aquas.
Purpurei modo veris opes, modo ruris honores,
  Et loca deliciis conſcia, Jane, meis.
Quae Te quaeque tuos mecum excepere lepores,
  Quos nunc Trajectum vindicat alma ſibi.
Vindicet usque, licet: modo Te, quem corde recepi
  Interiore, ſacra viſere luce ſinat.
Quod ſi praeſtiterit, (ſed nec praeſtare negabit,)
  Officium, fauſto ſit mihi viſa die.
Sic ego, formoſam veniens novus hoſpes in urbem,
  Aut hac aut ſimili carmina voce canam.
Dilecti ſalvete Lares, cultiſſima Phoebi
  Moenia, Pieriis apta Theatra Deis.
Salve dulce ſolum doctae tutela Minervae

Digitized by Google

Altera, Schachtiadi grata latebra meo.
Illuſtres clari Proceres gaudete Lycei,
Turbaque Palladiis conſpicienda togis.
Et mecum cantate, dies ſolennia poſcit.
Gaudia, votivos ore ſavente modos.
Functus honoratis lapſi ſudoribus anni,
Magnifico noſter munere Janus abit.
Janus abit, dociles que aures ſermone ſoluto
Mulcet, & eloquio corda potente trahit.
Dumque ſalutiferi reſerat myſteria morbi,
Pandit inacceſſam mentibus ore viam.
O dulces genii flores, O aurea linguae
Gratia, flexanimis delicioſa ſonis!
O nivei lactis latices divinaque roris
Copia, fecundo ſurgere ſueta ſinu!
O pellucidulo ſalientes fonte liquores
Nectaris, O vivae vena perennis aquae!
Ite animae ſteriles, raucae de plebe cicadae.
Parcite coeleſtes contemerare dapes.
Glande ſua ſtolidum vulgus vilique mariſca
Gaudeat, & pingui proluat ora luto.
Ambroſias nobis epulas, conditaque docto
Schachtiades ponit fercula pura ſale.
Nec minus *hic animoſa* ſuos Facundia nervos
Explicat, eloquii dote ſuperba ſui;
Quam nitidum Phoebi ſpecies nativa medentis
Exſerit, & coeli tollit ad aſtra caput.
Invenit hic tutoſque lares dulcemque ſenectam
Purior e morbi nata furore ſalus.
Utile ineſt dulci: doctrinaque tincta lepore
Si qua fides, punctum, vatibus, omne tulit.
Ingenii felicis opes, linguaeque diſertae
Gratia, fulminibus viva potensque ſuis,

Au-

Auſonias capiunt aures & laeta faventum
Pectora, verborum pondere victa, movent.
Nec puerile ſapit morbos ſecernere morbis,
Et dare, quod proſit, quod noceatve, malum.
Scilicet eſt aliquid coecos in origine fontes
Rimari, & vitii ſemina prima ſequi.
Eſt aliquid, (juſſo currentibus ordine fatis,)
Per morbos certam vitae aperire viam.
Felix materia, felicior arte medendi,
Dulcia qui doctae praemia frontis habet,
Ardua molitur, ſibi ſed bene notus aperte
Exigit ad vires ardua quaeque ſuas.
Talem ſe praeſtat, tali cultiſſimus arte
Schachtiades animos inbuit, ore docet.
Et quisquam dubitet querna vincire corona
Perpetuo dignum laudis honore caput?
Accipe promiſſam virtutibus accipe Palmam,
Juſtaque militiae, Jane, tropaea tuae.
Utque facis, meritae longum bene conſule famae,
Et refer illaeſum victor ab hoſte pedem.
Nec dubita, ſpreto Livoris dente maligni,
Intrepidus dirae rumpere clauſtra necis.
Major es invidia, viridi maturior aevo,
Dulcior Actaeo, candidiorque, favo.
Diſpeream, ni Graja Venus mirata Latinam
Te ſibi, Te medicum ſperet habere ſuum.
Di ſanctum ſervate caput, ſervate penates,
Volvendamque diu continuate colum.
Sic recinam, calido dum ſanguine vena tumebit,
Ingenii dotes illius, ille mei.

A. VAN ROYEN.

Digitized by Google

Viro Celeberrimo & Amiciſſimo

JOANNI OOSTERDYK SCHACHT,

Elegantiſſima de vi morborum medicatâ Oratione Academicos Faſces ſollemniter ponenti.

Et merito doctas deducere carmen ad aures,
 Plectraque ad Aonios laeta movere modos;
Me jubet en ſincerus amor, me debita poſcit
 Non uno pietas nomine, Jane, tibi.
Nam licet à dulci Muſarum & Apollinis aeſtu
 Vis animi ingrato marcida paene ſitu,
Caſtalii nemoris deſueſcat inire receſſus,
 Nec Clariam digitis verſet, ut ante, fidem.
Me tamen ad veterem ſtudii communis amorem
 Excitat eloquii viſque vigorque tui.
Et mea, ſed cultu non conſpicienda, retractat
 Abjectam manibus Pieris ante lyram.
Si meruit quondam ſtudioſa voce probari,
 Nunc quoque nec ſordet noſtra Thalia tibi,
Si numeros legiſſe rudes, ſterilemque Camenam,
 Jacturam exigui temporis eſſe putas;
Perlege, quodcumque eſt, cultoris carmen amici;
 Et ſubeat faciles, ut ſolet ille, lares.
Nec vereor, ſi me non averſetur Apollo,
 Ut tibi ſit dextrae munus inane meae.
Nam bene Theſpiaci primis tibi Phoebus ab annis
 Fontis inexhauſtas, Jane, miniſtrat aquas.

Et

Digitized by Google

Et vigili Aonidum curâ formata juventus
Innocuae didicit tangere fila lyrae.
Dum pede felici ſuperaſti culmina Pindi,
Et vulgo ignotum, culte poëta, jugum.
Teſtis erit, patriam qui praeterlabitur urbem,
Rhenus, & irriguos flumine findit agros.
Ad numeros hic ſponte tuos, citharamque canoram,
Lentius adtonitas ire jubebat aquas.
Quin & Apollinea dulcedine percita Tethys
Horruit ingenii nobilioris opus.
Naïs & umbroſae ludens in margine ripae
Molliter in liquidas transſiliebat aquas.
O mihi de vena ſi divite terſa venirent
Carmina, vel meriti laudibus aequa tui!
Te canerem, o praeſens virtutis imago paternae,
Et quidquid Medica doctus in arte tenes.
Non ego, quas nuper licuit ſtupuiſſe, tacerem
Eloquii vires, Jane diſerte, tui.
Inclijta Trajectum, ſedes dilecta Camenis,
Quae cineres ſervas Patris Avique mei;
Non ego tam veneror ſublimia tecta potentum,
Non adeo turres, urbs ſpatioſa, tuas.
Quam quod nobilium ſis laude ſuperba virorum,
Doctrinaeque decus non tibi vile putes;
Sis precor o longum felix hac dote, meumque
SCHACHTIADEN placido perge fovere ſinu.
Interea, vatis ſi quid praeſagia poſſunt,
Candida nec vanum ſi dedit omen avis,
Auguror en, nam, Jane, aderit tibi Mater Amorum,
Fronde brevi Paphiâ tempora cinctus eris.
Cijpria jam nodos nectit, jam lampada quaſſat
Aliger, & thalamos mox tibi pandet Hijmen.
Eloquii lepor ille tui, mihi crede, puellam

Franget, & in ventos non ſinet ire preces.
Et, cui ſorte prius, lecto dum ſecubat aegro,
Poeonias licuit adplicuiſſe manus,
Tunc alio fervore calens, pertaeſa pudoris,
Tradet amatori brachia victa ſuo.
Fac igitur thalamis carmen geniale canamus,
Detur & ad teneros orgia ferre choros.

PETRUS BURMANNUS.

Juris Stud.

Digitized by Google